

Centralny regulator – czego mogą się spodziewać przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne

dr Jerzy Baehr, radca prawny, partner zarządzający

Maciej Szambelańczyk, radca prawny, partner

VII Kongres Wodociągowców Polskich, Warszawa, 28-29 września 2017 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw

- **Projekt ustawy opublikowano 22 września 2017 r.**
- **Wprowadzenie regulatorów rynków usług wodnych** (dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie)
- **Punkt odniesienia** – obecnie przepisy dot. rynku ciepłowniczego i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”)

Kompetencje dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej (dyrektor regionalnego zarządu)

- **Opiniowanie projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, przygotowanego przez radę gminy**
- **Zatwierdzanie taryf**
- **Rozstrzyganie sporów pomiędzy przedsiębiorstwami wodociągowo–kanalizacyjnymi a odbiorcami usług**
- **Nakładanie kar pieniężnych na zasadach określonych w ustawie**
- **Zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, w szczególności obliczanie i publikowanie informacji o średnich cenach dostawy wody i odbioru ścieków**
- **Sporządzanie i publikowanie raportów dotyczących warunków wykonywania działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków**

Niezależność regulatora

- **Dyrektor regionalnego zarządu powoływany (i odwoływany) przez Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie („Prezes Wód Polskich”)**
 - Brak przesłanek dotyczących odwoływania
- **Prezes Wód Polskich powoływany (i odwoływany) przez ministra właściwego do spraw gospodarki**
 - Brak przesłanek dotyczących odwoływania

Niezależność Prezesa URE

- **Niezależność gwarantowana dyrektywami unijnymi:**
 - decyzyjna
 - finansowa
 - organizacyjna
- **Konkurencyjny wybór**
- **Zamknięty katalog możliwości odwołania z pełnionej funkcji**

Nadzór nad działalnością regulatora

- **Dyrektor regionalnego zarządu – niejednolity charakter odwołań**
 - Spory z odbiorcami: odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
 - Pozostałe decyzje:
 - Odwołania do Prezesa Wód Polskich
 - Skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego (skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego)
- **Prezes URE**
 - Odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
 - Apelacja do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego)

Nowa procedura zatwierdzania regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków

- Projekty regulaminów przygotowywane w dalszym ciągu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne
- Na podstawie regulaminów przygotowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne **rada gminy odpowiedzialna za przygotowanie projekt regulaminu i przekazanie go do zaopiniowania organowi nadzoru.**
- **Uchwalenie regulaminu, w przypadku:**
 - **pozytywnej opinii organu nadzoru, albo**
 - **niewydania opinii przez organ nadzoru w terminie** miesiąca od dnia doręczenia projektu regulaminu.
- **W przypadku negatywnej opinii organu nadzoru rada gminy konieczność ponownego organowi nadzoru projekt regulaminu** (w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania negatywnej opinii)

Procedura zatwierdzania taryf przez dyrektora regionalnego zarządu

- Postępowanie wszczynane **na wniosek**
- Wniosek składany **120 dni przed** planowanym wejściem w życie nowych taryf
- Określenie taryfy na **okres 3 lat**
- Załączniki do wniosku – m.in. ustalenie poziomu **niezbędnych przychodów**

Procedura zatwierdzania taryf przez dyrektora regionalnego zarządu

Możliwe rozstrzygnięcia:

- **zatwierdzenie taryfy**
- **odmowa zatwierdzenia ze zobowiązaniem** „do przedłożenia **poprawionego projektu z poprawionym wnioskiem**”
- **określenie taryf w drodze decyzji** w przypadku uzasadnionej konieczności obniżenia wysokości dotychczasowych taryf, wynikającej z udokumentowanych zmian warunków ekonomicznych wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (ustalając taryfę „organ nadzoru zapewnia pokrycie uzasadnionych kosztów”)

Charakter taryfy

- Cena **sztywna** a cena **maksymalna**
- Taryfy wskazane w Prawie energetycznym jako **zbiór cen o charakterze sztywnym** – Uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego (III CZP 111/06)
 - Wyjątek: taryfy gazowe jako ceny maksymalne
- Kara pieniężna za stosowanie zawyżonych cen lub stawek opłat przewidziana w Projekcie (Prawo Energetyczne: stosowanie cen wyższych niż zatwierdzone podlega karze)

Procedura zatwierdzania taryf przez Prezesa URE

Sprawozdanie z działalności Prezesa URE w 2016 r.:

- **Zatwierdzono ogółem 310 taryf** dla ciepła przedsiębiorstw energetycznych
- **Prowadzono 427 postępowań administracyjnych** (109 przeniesionych na kolejny rok)
- **Odmowa zatwierdzenia taryfy w 3 przypadkach**, 2 postępowania zawieszono, a 3 umorzono
- **106 postępowań dotyczących zmian taryf dla ciepła:**
 - w 90 przypadkach zatwierdzono zmiany obowiązujących taryf dla ciepła
 - w 1 przypadku odmówiono zmiany taryfy
 - w 7 przypadkach umorzono postępowanie w sprawie zmiany taryfy
 - a 8 postępowań niezakończonych w roku sprawozdawczym

Procedura zatwierdzania taryf przez Prezesa URE

- Prawo energetyczne – **brak regulacji dotyczących wypracowania ostatecznego kształtu taryf**
- W praktyce „negocjowanie” z URE
- Alternatywne możliwości uregulowania postępowania taryfowego:
 - **Kodyfikacja zasad postępowania w ustawie**
 - **Wprowadzenie jasnych i przejrzystych procedur kontaktów** (np. wytyczne UOKiK ws. sposobu kontaktów z przedsiębiorcami)

Kary pieniężne w projekcie nowelizacji

- Karze pieniężnej podlega ten, kto stosuje taryfy:
 - 1) nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia do zatwierdzenia, o którym mowa w art. 24b ust. 1;
 - 2) zawyżając ceny lub stawki opłat zatwierdzone zgodnie z art. 24j ust. 1.
- Karze pieniężnej podlega ten, kto **nie przekazał informacji lub dokumentów na wezwanie organu nadzoru**, o którym mowa w art. 27b ust. 1 lub **przekazał nieprawdziwe albo wprowadzające w błąd informacje**.

Kary pieniężne w projekcie nowelizacji

- Niezależnie od kary pieniężnej nałożonej na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne **organ nadzoru może nałożyć karę pieniężną na osobę sprawującą funkcję kierownika przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego**, z tym że **wysokość tej kary pieniężnej nie może przekroczyć 300% jego miesięcznego wynagrodzenia**.
- Ustalając wysokość kary pieniężnej, organ nadzoru uwzględnia zakres naruszenia i uprzednie naruszenia przepisów ustawy oraz możliwości finansowe podmiotu, któremu kara pieniężna jest wymierzana, a w przypadku osoby fizycznej - także jej warunki osobiste.
- Ostateczność a prawomocność decyzji o nałożeniu kary pieniężnej.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

dr Jerzy Baehr

radca prawny, partner zarządzający

jerzy.baehr@wkb.pl

+48 22 201 00 00 t

Maciej Szambelańczyk

radca prawny, partner

maciej.szambelanczyk@wkb.pl

+48 22 201 00 00 t

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr sp.k.

ul. Polna 11

00-633 Warszawa

Tel. +48 22 201 00 00

biuro@wkb.pl

www.wkb.pl

ul. Paderewskiego 7

61-770 Poznań

Tel: +48 61 855 32 20